

ממתק לשבת

פרשת השבוע: פנחס תשע"ט

חומש: תולדות

יעקב ועשיו- תאומים או הפכים?

אין הרבה הרימונות בהיסטוריה שהטביעו את חותמם כמו ההריון של רבקה עם התאומים עשיו ויעקב. כבר ברחם אמם 'מתרוצצים' הבנים. אין מדובר כאן בסתם צירים מוקדמים או הריון בסיכון. מדובר במציאות שהולכת ומתקמת בשק ההריון שתלווה את מהלך ההיסטוריה של עם ישראל לדורות ארוכים. כאשר הולכת רבקה ומבררת מה פשר 'ההתרוצצות' שבבטנה אומר לה האלוקים: 'ויאמר ה' לה שני גוים בבטןך ושני לאומים ממעך: יפרדו ולאם ולאם יאמץ ורב יעבד צעיר'. [בראשית כה, כב] מבאר הרמב"ן: 'כי בעבור היותם שני גוים שונאים ונלחמים זה בזה, עשו בתחלת יצירתם מריבה רמז למה שיהיה ביניהם בסוף'. לא תאומים אלא הפכים ממש! בשירו המיוחד של חיים נחמן ביאליק על יעקב ועשיו מתאר את עשיו כמגושם וגס רוח לעומת יעקב התמים: 'עשיו משכים לבית המרזח... כוסו - חייו, לשותת חייב, כי על כן הוא גוי. יעקב משכים לבית התפילה, נותן ליוצרו שבח ותהילה. הו, מה טוב חלק יעקב!... עשיו חוזר לביתו בלילה - אוי לה לאשתו מאגרוף יד בעלה... להכות חייב, כי על כן הוא גוי'. נראה לי שהבחנה כזו בין יעקב לעשיו לא הולמת את האמת. עשיו ויעקב אינם שונים רק בהתנהגותם אלא יש כאן שוני עקרוני בין לאומים שונים. הרב קוק [אורות התחיה ה] מתאר שוני זה: 'טעות יסודית היא החזרה מכל היתרון שלנו, החדלון מההכרה של "אתה בחרתנו". לא רק משונים אנחנו מכל העמים, משונים ונבדלים בחיים הסתוריים מצוינים... אם נדע את גדולתנו אז יודעים אנו את עצמנו, ואם נשכח את גדלנו אנו שוכחים את עצמנו, ועם שישכח את עצמו בודאי הוא קטן ושפל... הננו חזקים מרוח הזמנים, איתנים מכל איתני תבל. הננו שואפים לקום לתחיה באותו הגודל של אבותינו, ולהיות עוד גדולים ונשאים מהם'.

הרב גבי קדוש

